

STUDENTENPARTICIPATIE: BELEMMERINGEN EN OPLOSSINGEN

Wat zijn belemmeringen voor studenten om te participeren in bestuur en medezeggenschap en wat zijn daar oplossingen voor?

WAARDERING

Studenten waarderen participatie niet

- Studenten doen liever iets anders naast hun studie, zoals een stage of studeren in het buitenland.
- Studenten zien voor zichzelf geen lange termijn meerwaarde van participatie, bijvoorbeeld voor hun loopbaan.
- Studenten denken dat een verenigingsbestuur alleen om feesten draait en inhoudelijk niets voorstelt.
- Studenten denken dat medezeggenschap saai en oninteressant is.
- Studenten voelen zich als onderwijsconsument niet verantwoordelijk voor de instelling als geheel.

Belemmeringen

Instellingen waarderen participatie niet

- Instellingen gedogen participatie eerder dan dat ze het waarderen.
- Instellingen raden studenten af om te participeren in bestuur of medezeggenschap.

Instellingen en studenten creëren meer waardering voor participatie

- Instellingen en participerende studenten dragen gezamenlijk het belang van participeren uit.
- Instellingen en participerende studenten maken de (goede) resultaten van participatie zichtbaar.
- Instellingen maken participatie aantrekkelijker met bijvoorbeeld studiereizen of congressen.
- Instellingen vermelden participatie op het diploma-supplement.
- Instellingen beperken inspraak tot zaken die voor studenten van wezenlijk belang zijn.

Oplossingen

Studenten vinden de invloed van medezeggenschap te beperkt

- Studenten hebben beperkt advies- en instemmingsrecht, instellingen kunnen hun advies negeren.
- Studenten participeren een jaar in de medezeggenschap, dit is te kort om effectief invloed te hebben.
- De personeelsgeleding in de medezeggenschap houdt vernieuwingen van studenten tegen.
- Studenten vrezen in medezeggenschap conflicten met een docent die hen later nog moet beoordelen.

Belemmeringen

INVLOED

Instellingen en participerende studenten vergroten de invloed van medezeggenschap

- Participerende studenten benutten het bestaande instemmingsrecht van de medezeggenschap beter.
- Participerende studenten in medezeggenschap en verenigingen werken beter samen.
- Participerende studenten zorgen dat ze ook oplossingen aandragen, niet slechts kritiek.
- De instellingen scholen de studentengeledingen in hoe effectief op te treden in de medezeggenschap.

Oplossingen

Studenten moeten veel kosten maken om te kunnen participeren

- Studenten die een bestuursjaar doen, maken in dat jaar veel kosten voor sociale activiteiten.
- Studenten moeten collegegeld blijven betalen, terwijl ze minder studeren vanwege participatie.

Belemmeringen

Studenten vrezen inkomsten mis te lopen door participatie

- Participerende studenten moeten wegens tijdgebrek hun (bij)banen opgeven.
- Ouders kunnen en/of willen hun studerende kinderen niet altijd financieel steunen om te participeren.
- Participerende studenten horen pas na afloop van hun bestuursfunctie de hoogte van hun bestuursbeurs.

GELD

Studenten vinden makkelijker geld voor participatie

- Instellingen verstrekken meer en hogere aanvullende beurzen voor medezeggenschap en bestuur.
- Instellingen informeren studenten over de financiële ondersteuning die ze bieden voor participatie.

Oplossingen

De kosten voor participerende studenten worden lager

- OCW staat instellingen toe het collegegeld van participerende studenten te vergoeden.
- Verenigingen verlagen de kosten van een bestuursjaar.
- Instellingen en OCW zorgen dat studenten die zich uitschrijven voor participatie rechten zoals OV-jaarkaart behouden.

TIJD

Studenten zijn veel tijd kwijt aan participatie

- Studenten besteden aan bestuur- of medezeggenschap meer tijd dan aan een voltijdsbaan.
- Studenten moeten tijd investeren in een vereniging om uiteindelijk voor een bestuur in aanmerking te komen.

Belemmeringen

Studenten kunnen participatie moeilijk combineren met studeren

- Verplichtingen als aanwezigheid of stage belemmeren studenten tijd vrij te maken voor participatie.
- Studenten moeten binnen een bepaalde tijd afstuderen door de prestatiebeurs, het bindend studieadvies en de harde knip.

Oplossingen

Instellingen en verenigingen verminderen de tijd die participatie kost

- Instellingen hanteren aanvullende, minder tijdrovende vormen van medezeggenschap zoals studentenpanels.
- Instellingen bieden beurzen voor projectmatige bestuurstaken niet aan individuen maar aan verenigingen.
- Instellingen zorgen dat medezeggenschapsraden volledig gevuld zijn zodat raadsleden hun taken onderling kunnen verdelen.

Studenten krijgen de mogelijkheid om participatie in hun opleiding of studie in te passen

- Instellingen wegen participatie mee bij voortgangseisen als de harde knip en het bindend studieadvies.
- Instellingen zijn flexibel voor participerende studenten wat betreft aanwezigheid en stages.
- OCW versoepelt de afstudeertermijn voor participerende studenten.
- Instellingen bieden een minor of stage 'medezeggenschap en bestuur' aan.

FACILITERING

Studenten in bestuur en medezeggenschap worden weinig ondersteund

- Instellingen en participerende studenten werken nieuw participerende studenten onvoldoende in.
- Instellingen bieden participerende studenten weinig faciliteiten zoals vergaderruimtes, wruimte of personele ondersteuning.

Belemmeringen

Studenten zijn niet goed geïnformeerd over participatie

- Studenten weten onvoldoende wat het werk voor bestuur en medezeggenschap inhoudt.
- Studenten weten niet welke vacatures voor participatie er zijn.
- Studenten kennen de financiële regelingen voor participatie niet.
- Studenten weten niet tijdig dat ze kunnen participeren.

Oplossingen

Participerende studenten worden beter ondersteund

- Instellingen bieden participerende studenten budget en faciliteiten om hun werk te kunnen doen.
- Instellingen en studentenorganisaties bieden samen trainingen aan nieuw participerende studenten aan.
- Instellingen en studentenorganisaties wisselen hun participerende studenten uit.
- Instellingen stellen een participatiecoach aan die nieuw participerende studenten begeleidt.
- Instellingen en studentenorganisaties maken 'best practices' van participatie breed bekend.
- Instellingen stimuleren medezeggenschapspartijen die kennis overdragen op individuele kandidaten.

Studenten worden beter voorgelicht over participatie

- Instellingen en participerende studenten informeren nieuwe studenten over de participatiemogelijkheden.
- Instellingen en participerende studenten maken bekend wie waar in welke functie actief is.

Deze Informatiekaart geeft een overzicht van belemmeringen die studenten verhinderen om te participeren in medezeggenschap van onderwijsinstellingen of bestuur van studie- en studentenverenigingen en mogelijke oplossingen daarvoor. De belemmeringen en oplossingen zijn geïdentificeerd tijdens denksessies met vertegenwoordigers van verschillende studentenorganisaties, HBO- en WO-instellingen, de Onderwijsinspectie en het ministerie van OCW. Met dank aan alle deelnemers voor hun denkwerk.